

WYMAGANIA EDUKACYJNE I ZASADY OCENIANIA Z MUZYKI

Klasa 5, Rok szkolny 2026/2027

Niniejsze wymagania edukacyjne zostały opracowane w oparciu o obowiązującą podstawę programową kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej w zakresie przedmiotu muzyka, statut szkoły, w szczególności zapisy dotyczące oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów, zasady oceniania wewnątrzszkolnego obowiązujące w szkole, indywidualne potrzeby psychofizyczne i edukacyjne uczniów oraz zalecenia zawarte w opiniach i orzeczeniach poradni psychologiczno-pedagogicznych.

I. Cele kształcenia

Uczeń:

1. rozwija zainteresowania muzyczne oraz wrażliwość na muzykę;
2. rozwija umiejętność aktywnego słuchania;
3. doskonali śpiew indywidualny i zespołowy;
4. rozwija umiejętność gry na dzwonkach chromatycznych oraz innych dostępnych instrumentach;
5. posługuje się podstawową notacją muzyczną;
6. rozpoznaje podstawowe elementy muzyki;
7. poznaje wybrane epoki, style, formy i gatunki muzyczne;
8. poznaje sylwetki najważniejszych kompozytorów;
9. rozwija umiejętność wypowiedzania się na temat muzyki;
10. rozwija kreatywność poprzez improwizację i proste działania kompozytorskie;
11. uczestniczy w kulturze muzycznej;
12. uczy się współpracy podczas zespołowego muzykowania.

II. Wymagania edukacyjne

1. Śpiew

Uczeń:

- prawidłowo przyjmuje postawę podczas śpiewu;
- zna podstawowe zasady higieny i emisji głosu;
- wykonuje ćwiczenia oddechowe, artykulacyjne i dykcji
- śpiewa poznane piosenki jednogłosowo;
- śpiewa w grupie z akompaniamentem nauczyciela;
- podejmuje próby śpiewania samodzielnego;
- śpiewa piosenki ludowe, patriotyczne, dziecięce i popularne;
- wykonuje kanony;

- utrzymuje swoją partię w prostym śpiewie zespołowym;
- śpiewa z zachowaniem rytmu i podstawowej intonacji;
- zna i wykonuje hymn państwowy;
- podejmuje próby śpiewania z pamięci;
- reaguje na oznaczenia dynamiczne i agogiczne;
- potrafi wyrazić charakter utworu za pomocą odpowiedniej interpretacji.

W ciągu roku uczeń powinien poznać i wykonać **co najmniej 10 różnych utworów wokalnych**, zgodnie z wymaganiami podstawy programowej.

2. Gra na dzwonek chromatycznych

Gra na dzwonek chromatycznych stanowi istotny element praktycznej realizacji przedmiotu.

Uczeń:

- prawidłowo posługuje się pałeczkami;
- zna układ dźwięków na dzwonek chromatycznych;
- rozpoznaje dźwięki na podstawie nazw literowych;
- potrafi odnaleźć wskazany dźwięk;
- odczytuje prosty zapis nutowy;
- wykonuje krótkie melodie jednogłosowe;
- zachowuje właściwy rytm podczas gry;
- utrzymuje tempo;
- rozpoczyna i kończy utwór w odpowiednim momencie;
- respektuje pauzy;
- reaguje na oznaczenia dynamiczne;
- wykonuje proste akompaniamenty;
- gra w zespole;
- słucha innych wykonawców podczas gry zespołowej;
- podejmuje próby samodzielnego odczytania krótkiego utworu;
- potrafi zagrać wybrane melodie z podręcznika;
- podejmuje próbę zagrania prostego utworu bez pomocy nauczyciela.

Na poziomie bardzo dobrym: uczeń samodzielnie odczytuje większość prostych melodii i wykonuje je w prawidłowym rytmie i tempie.

Na poziomie celującym: uczeń samodzielnie odczytuje również nowe, proste melodie, potrafi stworzyć prosty akompaniament lub własną krótką melodię.

Gra na instrumencie melodycznym, w tym na dzwonkach, jest zgodna z podstawą programową, która przewiduje wykonywanie melodii, prostych utworów i akompaniamentów.

3. Rytm i metrum

Uczeń:

- rozpoznaje podstawowe wartości rytmiczne;
- rozpoznaje pauzy;
- wykonuje proste rytmy przez klaskanie, tupanie i gestodźwięki;
- wykonuje rytmy na instrumentach perkusyjnych;
- rozpoznaje metrum 2/4, 3/4 i 4/4;
- rozumie znaczenie kreski taktowej;
- prawidłowo grupuje wartości rytmiczne w takcie;
- wykonuje proste rytmy zapisane nutami;
- tworzy własne proste rytmy;
- potrafi rytmizować krótkie teksty.

4. Notacja muzyczna

Uczeń:

- zna pięciolinię;
- zna klucz wiolinowy;
- rozpoznaje położenie podstawowych dźwięków na pięciolinii;
- zna nazwy dźwięków;
- rozpoznaje wartości rytmiczne;
- rozpoznaje pauzy;
- rozumie znaczenie metrum;
- zna podstawowe oznaczenia dynamiczne;
- zna podstawowe oznaczenia agogiczne;
- zna oznaczenia artykulacyjne w zakresie odpowiednim do programu;
- rozumie znaczenie repetycji;
- potrafi odczytać prostą melodię.

5. Słuchanie muzyki

Uczeń:

- słucha muzyki w skupieniu;
- rozpoznaje nastrój i charakter utworu;

- określa tempo;
- rozpoznaje dynamikę;
- rozpoznaje podstawowy aparat wykonawczy;
- rozpoznaje wybrane instrumenty;
- rozpoznaje głosy ludzkie;
- odróżnia muzykę wokalną, instrumentalną i wokально-instrumentalną;
- rozpoznaje podstawowe formy muzyczne;
- potrafi opisać własne wrażenia związane ze słuchanym utworem;
- uzasadnia własną opinię o muzyce.

6. Formy muzyczne

Uczeń poznaje i rozpoznaje w podstawowym zakresie:

- budowę okresową;
- ABA;
- AB;
- kanon;
- rondo;
- wariacje.

Potrafi wskazać powtarzające się fragmenty utworu i określić jego podstawową budowę.

7. Kompozytorzy i historia muzyki

Uczeń poznaje podstawowe informacje dotyczące wybranych kompozytorów i ich twórczości, m.in.:

Antonio Vivaldi

- zna nazwisko kompozytora;
- kojarzy go z epoką baroku;
- zna cykl „Cztery pory roku”;
- potrafi wskazać charakterystyczne cechy koncertu barokowego na podstawie słuchanego fragmentu.

Wolfgang Amadeusz Mozart

- kojarzy Mozarta z klasycyzmem;
- zna podstawowe informacje o jego życiu;
- rozpoznaje wybrane utwory;

- zna pojęcie klasycyzmu.

Ludwig van Beethoven

- zna jego znaczenie dla historii muzyki;
- kojarzy go z klasycyzmem i przełomem w kierunku romantyzmu;
- rozpoznaje wybrane fragmenty jego twórczości.

Fryderyk Chopin

- zna podstawowe fakty dotyczące życia kompozytora;
- wie, że był jednym z najważniejszych polskich kompozytorów;
- zna mazurki, polonezy i wybrane inne formy jego twórczości;
- potrafi wskazać związki muzyki Chopina z polskim folklorem.

Wymaganie znajomości reprezentatywnych kompozytorów poszczególnych epok wynika bezpośrednio z podstawy programowej.

8. Muzyka polska i tradycje

Uczeń:

- zna polskie pieśni patriotyczne;
- zna podstawowe polskie tańce narodowe;
- rozpoznaje poloneza;
- rozpoznaje kujawiaka;
- rozpoznaje krakowiaka;
- zna podstawowe cechy mazura i oberka;
- zna wybrane pieśni ludowe;
- dostrzega związek muzyki ludowej z kulturą i historią Polski;
- zna wybrane tradycje muzyczne własnego regionu.

9. Twórczość i aktywność muzyczna

Uczeń:

- tworzy proste rytmy;
- tworzy krótkie melodie;
- wykonuje proste improwizacje;
- tworzy akompaniament;
- wykonuje ilustracje muzyczne;
- podejmuje działania zespołowe;

- potrafi wykorzystać podstawowe technologie do tworzenia lub odtwarzania muzyki.

III. KRYTERIA OCENIANIA

Ocena celująca – 6

Uczeń:

- w pełni opanował wymagania programowe;
- samodzielnie i poprawnie śpiewa poznane utwory;
- bardzo dobrze gra na dzwonkach chromatycznych;
- samodzielnie odczytuje prosty zapis nutowy;
- potrafi zagrać utwór spoza podstawowego repertuaru;
- wykazuje dużą aktywność;
- samodzielnie wykonuje zadania twórcze;
- zna i rozpoznaje kompozytorów oraz ich twórczość;
- potrafi uzasadniać własne opinie muzyczne;
- angażuje się w projekty, koncerty, konkursy lub działalność artystyczną szkoły.

Ocena bardzo dobra – 5

Uczeń:

- bardzo dobrze opanował wymagania programowe;
- samodzielnie śpiewa większość poznanych piosenek;
- poprawnie gra melodie na dzwonkach;
- odczytuje zapis nutowy;
- prawidłowo wykonuje rytmy;
- zna podstawowe terminy;
- rozpoznaje poznanych kompozytorów;
- potrafi scharakteryzować słuchany utwór;
- aktywnie uczestniczy w lekcjach.

Ocena dobra – 4

Uczeń:

- opanował większość wiadomości i umiejętności;
- śpiewa poprawnie, choć może popełniać pojedyncze błędy;
- gra proste melodie na dzwonkach z niewielką pomocą;
- zna podstawowe wartości rytmiczne;
- zna najważniejsze pojęcia;
- rozpoznaje część poznanych kompozytorów;

- wykonuje zadania praktyczne;
- jest zazwyczaj aktywny.

Ocena dostateczna – 3

Uczeń:

- opanował podstawowe wiadomości;
- z pomocą nauczyciela wykonuje piosenki;
- z pomocą nauczyciela gra proste melodie;
- rozpoznaje podstawowe wartości rytmiczne;
- zna część terminów;
- potrafi wykonać proste zadania praktyczne;
- podejmuje pracę mimo trudności.

Ocena dopuszczająca – 2

Uczeń:

- opanował minimum wiadomości i umiejętności;
- z pomocą nauczyciela wykonuje najprostsze zadania;
- podejmuje próby śpiewu;
- podejmuje próby gry na dzwonkach;
- rozpoznaje niektóre podstawowe pojęcia;
- wymaga znacznego wsparcia podczas pracy.

Ocena niedostateczna – 1

Uczeń:

- nie podejmuje pracy;
- odmawia wykonywania podstawowych zadań mimo udzielonego wsparcia;
- nie opanował wiadomości i umiejętności koniecznych do dalszego kształcenia;
- nie wykazuje postępów wynikających z podejmowania pracy.

IV. FORMY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

Osiągnięcia ucznia mogą być sprawdzane poprzez:

- śpiew indywidualny i zespołowy;
- grę na instrumentach (dzwonki chromatyczne);
- ćwiczenia rytmiczne;

- ćwiczenia słuchowe;
- rozpoznawanie instrumentów, głosów i form muzycznych;
- zadania z notacji muzycznej;
- krótkie sprawdziany lub karty pracy;
- analizę i interpretację słuchanego utworu;
- zadania twórcze i improwizacyjne;
- prezentacje;
- projekty muzyczne;
- aktywność na lekcji;
- pracę indywidualną i grupową.

W przypadku muzyki dominujące znaczenie mają działania praktyczne. Uczeń podczas I semestru uzyska 2-3 oceny z działań praktycznych (śpiew, gra na dzwonkach chromatycznych, wystukiwanie rytmu)

V. ZASADY OCENIANIA Z MUZYKI

1. Uczeń jest oceniany według sześciostopniowej skali ocen: 1, 2, 3, 4, 5, 6.
2. Oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców/prawnych opiekunów.
3. Nauczyciel przekazuje uczniowi informację zwrotną dotyczącą jego osiągnięć, wskazując w szczególności:
 - a. co uczeń wykonał prawidłowo;
 - b. co wymaga poprawy;
 - c. w jaki sposób może poprawić swoje osiągnięcia.
4. Przy ustalaniu oceny bierze się pod uwagę przede wszystkim:
 - a. stopień opanowania wymagań edukacyjnych;
 - b. umiejętności praktyczne;
 - c. wiedzę muzyczną;
 - d. aktywność;
 - e. systematyczność;
 - f. zaangażowanie;
 - g. samodzielność;
 - h. kreatywność;

- i. współpracę w zespole;
 - j. postępy ucznia.
5. Ocenianie nie może być uzależnione wyłącznie od poziomu uzdolnień muzycznych ucznia.
6. W przypadku śpiewu oceniany jest przede wszystkim sposób realizacji zadania odpowiedni do możliwości ucznia, tekst piosenki wykonany z pamięci, a nie walory jego głosu.
7. Uczeń ma prawo do poprawy oceny zgodnie z zasadami określonymi w statucie szkoły i wewnątrzszkolnych zasadach oceniania.
8. Uczeń, który był nieobecny, ma możliwość uzupełnienia wiadomości i umiejętności zgodnie z zasadami obowiązującymi w szkole.
9. Aktywność ucznia może być oceniana poprzez bieżące oceny lub inne formy przyjęte przez nauczyciela i zgodne ze statutem szkoły.
10. Przy ocenianiu prac zespołowych uwzględnia się zarówno efekt wspólnej pracy, jak i indywidualny wkład ucznia.
11. Przy ocenianiu zadań twórczych uwzględnia się przede wszystkim pomysłowość, zaangażowanie, samodzielność i realizację założeń zadania, a nie zgodność pracy z jednym wzorcem artystycznym.
12. Nie ocenia się ucznia negatywnie wyłącznie za brak szczególnych zdolności muzycznych.
13. Ocena klasyfikacyjna śródroczna i roczna wynika z całokształtu pracy ucznia i stopnia spełnienia wymagań edukacyjnych, a nie z prostego obliczania średniej arytmetycznej ocen cząstkowych.
14. Szczegółowe warunki uzyskania oceny wyższej niż przewidywana określa statut szkoły oraz wewnątrzszkolne zasady oceniania.
15. Przy ocenianiu zadań pisemnych obejmuje standardowy przelicznik procentowy na oceny punktowe:
 - Celujący (6): 100% - 96%
 - Bardzo dobry (5): 95% - 85%
 - Dobry (4): 84% - 70%
 - Dostateczny (3): 69% - 50%
 - Dopuszczający (2): 49% - 30%
 - Niedostateczny (1): 29% - 0%

Zgodnie z przepisami ocenianie ma m.in. informować ucznia o jego osiągnięciach, pomagać mu w nauce, motywować do dalszych postępów oraz dostarczać rodzicom informacji o postępach, trudnościach i uzdolnieniach ucznia.

VI. DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH DLA UCZNIÓW ZE SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI W UCZENIU SIĘ

Dostosowanie wymagań powinno wynikać z indywidualnych potrzeb ucznia, opinii lub orzeczenia poradni

Uczeń z trudnościami w uczeniu się

- dzielenie materiału na mniejsze partie;
- wydłużenie czasu na wykonanie zadania;
- częstsze powtarzanie instrukcji;
- możliwość korzystania z oznaczonego zapisu nutowego;
- ograniczenie liczby dźwięków w melodii;
- możliwość grania fragmentu wolniej;
- sprawdzanie wiedzy w krótszych formach.

Uczeń z dysleksją/dysortografią

- nieocenianie błędów ortograficznych jako błędów muzycznych;
- możliwość odpowiedzi ustnej;
- ograniczenie przepisywania długich informacji;
- stosowanie schematów i materiałów wizualnych;
- większy nacisk na praktyczne wykonanie.

Uczeń z ADHD

- krótkie, jednoznaczne polecenia;
- dzielenie zadania na etapy;
- częste angażowanie w aktywność praktyczną;
- możliwość pełnienia funkcji pomocniczej podczas gry zespołowej;
- ograniczenie długich form biernego słuchania;
- przewidywalny schemat lekcji.

Uczeń z trudnościami emocjonalnymi

- możliwość wykonania zadania w małej grupie;
- niewymuszanie śpiewu solo;
- możliwość nagrania wykonania zamiast prezentacji przed klasą;
- stopniowe zwiększanie trudności;

- ocenianie przede wszystkim postępu i zaangażowania.